

The Project Gutenberg eBook of Przyjaciel Dziełek, by Karol Wachtel

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Przyjaciel Dziełek

Author: Karol Wachtel

Release date: January 7, 2006 [EBook #17473]
Most recently updated: June 28, 2020

Language: Polish

Credits: Produced by Juliet Sutherland, Piotr P. Karwasz and
Distributed Proofreaders Europe at <http://dp.rastko.net>.

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PRZYJACIEL DZIEŁEK ***

K. WACHTEL

"Przyjaciel Dziełek"

**WIERSZYKI
DLA
Działwy Polskiej w Ameryce**

II.

Nakładem i Drukiem
Wydawnictwa BRACI WORZAŁÓW
w Stevens Point, Wisconsin
Stany Zjednoczone Ameryki Północnej

Spis Rzeczy.

[Do Dzieci](#)
[Gołąbki i Dziewczynka](#)
[Dziecię i Koza](#)

[Wróbel i Jaskółka](#)
[Osieł i Chłopczyk](#)
[Brytan i Pudelek](#)
[Egzamin Małego "Misia"](#)
[Wilk i Owce](#)
[Lis i Gąski](#)
[Chłopczyk i Żrebie](#)
[Gęsia Kapela](#)
[Lew i Piesek](#)
[Niedźwiedź i Pszczółka](#)
[Śniadanie](#)
[Artysta](#)
[Z Zimowych Rozrywek](#)
[Leniwy Chłopczyk](#)
[Przygoda z Indykiem](#)
[O Polskę Módlcie się Działki](#)

Do Dzieci.

Hej, bacność! Bacność! Dzieci!

"Przyjaciół Dzieci" leci:

Z książeczką leci nową,

Pozdrowień niesie słowo,

Do domków, do szkół spieszy,

Toż działwa się ucieszy!...

A jest się cieszyć z czego,

Bo dużo tu nowego:

Są bajki i bajeczki,

Są wiersze i piosneczki,

Są żarty i figielki,

Obrazków zapas wielki,

Zwierzątka też znajdziecie

Więc czegoż więcej chcecie?!...

Pójdźcieże więc dzieci, dzieci,

Chłopaczki i dziewczeczki:

Niech każde pilnie czyta,

"PRZYJACIEL DZIECI" wita

I prosi Was serdecznie:

Usiądźcie sobie grzecznie,

Książeczkę tę czytajcie,

Nauczki spamiętajcie.

Gdy słuchać ich zechcecie,

Miłemi się staniecie

Już teraz, już od młodu,

Dla Boga i narodu.

Więc: Bacność! Bacność Dzieci!

"PRZYJACIEL DZIATEK" leci:
Z książeczką bieży nową,
Pozdrowień niesie słowo:
WITAJCIE!!

GOŁĄBKI.

Gołębek i Dziewczynka.

"Gołębeczku mały, biały,
Powiedz mi kochanku,
"Czemu sobie piórka z piersi
Skubiesz bez ustanku?!"
A gołębek tak odpowie:
—Piórka te, dziewczynko—
—Na to mi, bym niemi dzieciom
—Wyścielił gniazdeczko.
—Więc choć sobie ból zadaję,
—Słodkim on dla matki;
—Każda matka dać gotowa
—Życie za swe dziatki!

Dziecię i Koza.

"Powiedz-no mi kozo przecie
"Na co rogi ci i bródka?
Tak się kozy pyta dziecę,
Bawiąc się z nią wśród ogródka.
Na to koza z mądrą minką
Tak odpowie, skubiąc trawkę:
—Bródkę na to mam dziecinko
—Abyś miała z niej zabawkę.
—Lecz, gdy—mówiąc między nami—
—Ktoś boleśnie drze za brodę,
—Wtedy bronię się rożkami
—I dotkliwie niemi bodę.

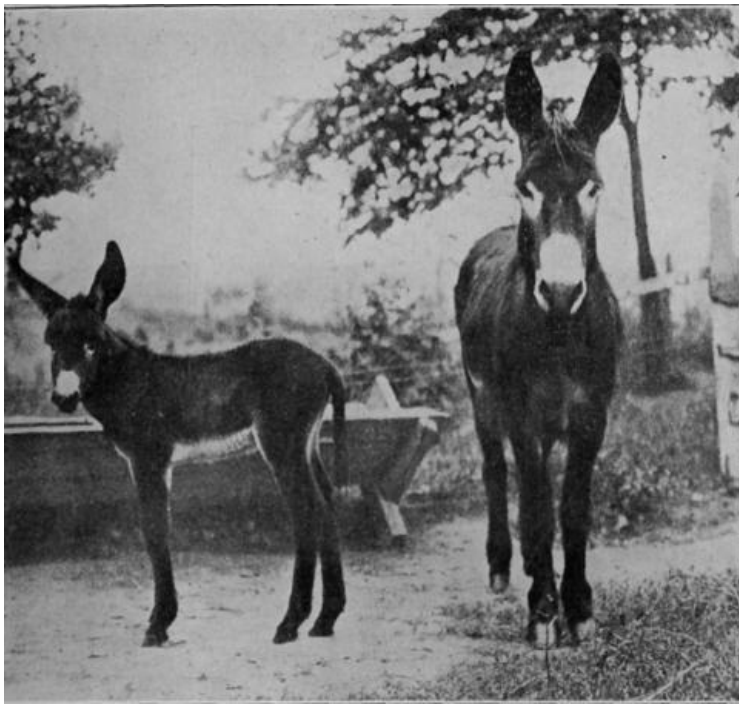

Wróbel i Jaskółka.

Ulepiła sobie domek pilna jaskółeczka,
A wróbel—próżniak znany, wlaźł do jej gniazdeczka—
I chociaż go jaskółka i nudzi i prosi,
On śmieje się,—lecz z gniazda jej się nie wynosi.
Długo już, długo trwała kłótnia bardzo wielka,
Aż mądrzejsza jaskółka rzecze do wróbelka:
"Siedźże sobie leniuchu! Ja ustąpię tobie—
"I jeszcze lepsze gniazdko wnet ulepię sobie!"
Ej wróblu niepocziwy, próżniaku ty stary,
Czy nie wiesz, że Bóg dobry wszelkiem złem się krzywdzi
Czy nie wiesz, że Bóg dobry wszelkiem złem się brzydzi
I każda krzywdę, zawsze pamięta i widzi?!...

Osioł i Chłopczyk.

Osiółek szary osty zajada
Ciężką zmęczony robotą.
A chłopczyk, łając go, tak powiada:
"Ej ty leniwy niecnoto!
"Gdy każdy jeszcze pilnie pracuje,
"Tobie kolacya już w głowie!
"Czekaj! Pan wnet ci grzbiet wygarbuje!"
Na to osiołek odpowie:
—Nie gań mię chłopcze—jam przez dzień cały
—Najcięższe znosił mozoły!
—Kiedyś tak pilny,—czemuż się mały
—Nie uczysz lekcyi do szkoły?

Nieposłuszny Zajaczek.

"Paś się synku tu koło mnie,
Tu tak piękna łączka!"
Tak mówiła zajęczycya
Do synka zajączka.
A krnąbrnemu synalkowi
Słuchać się nie chciało,
Więc nie zważał na przestrogi
I w las poszedł śmiało.

Lecz nieposłuszeństwo zawsze
Karę z sobą niesie,...
Bo udusił lis zajączka
Zbłąkanego w lesie.

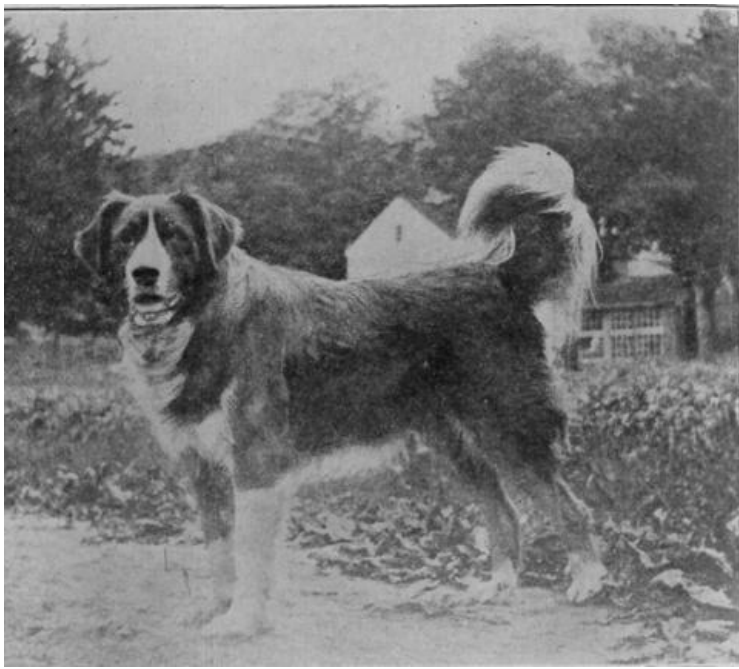

KOTEK.

Patrz dziecię, jaka grzeczna ta kocina biała,
Co na ławce pod oknem smacznie sobie drzemie.
Niestrudzenie przez całą noc myszki łapała,
Teraz grzeje się w słońcu, co nam złości ziemię.
Kot ma włos rozmaity: biały, czarny, bury,
A jest to pożyteczne i dobre stworzenie,
Bo tępi psotne myszki i szkaradne szczury,
Które gospodarzowi niszczą jego mienie.
Jest przytem bardzo czysty,—więc też co godzina
Starannie myje łapki—myje pyszczek mały...
—Ej! ciekawym, czy każda podobnie dziecina
Ochotna jest do mycia, jak ten kotek biały?...

Brytan i Pudelek.

"Czemu przez cały dzień śpisz leniuchu?"
Rzekł raz pudelek, ganiąc brytana.
"Leżysz przed budą wiecznie bez ruchu."
"Gdy ja figłami zabawiam pana."
"Wiesz, właśnie poszedł pan do sąsiada,"
"Chodźże więc ze mną poigrać ładnie!"
—Nie mogę—na to bryś odpowiada;
—"Nuż tu tymczasem kto dom okradnie?!—
Pudlu! Ty tylko zabawiasz pana,
Lecz bryś go we dnie i w nocy strzeże,
Więc nie jest słuszną twoja nagana:
Bryś służbę pełni wiernie i szczerze.

Egzamin Małego "Misia".

Ej, nie umiesz rachunków, nie—Misiu niebożę!
Stoisz teraz na środku, nic ci nie pomoże...
Sowa—nauczycielka strasznie się zgniewała
I pewnie ostrą, karę Misiowi zadała.
Z za szkieł swych zielonemi spogląda oczyma,

A biedny uczeń łapki już przy ślepkach trzyma!
Ha! Ucz się, bratku, lekcji—pilnym być potrzeba;
Bo kto uczyć się nie chce, ten niech nie je chleba.
Patrzno, jak twój braciszek przy tablicy stoi,
Umie lekcye, więc nic się o skórę nie boi...
Niech o tem każdy pomni: chłopczyk i dziewczuszka
I wzór biorą z pilnego Misia, nie z leniuszka.

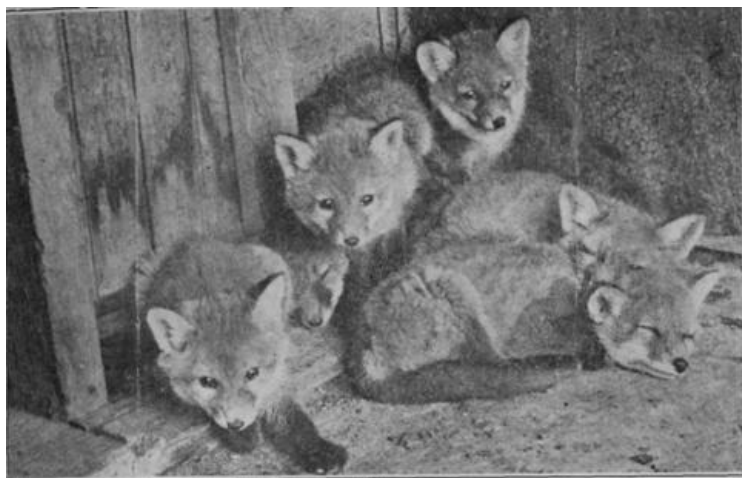

WILK I OWCE.

Skąd ten krzyk—ten strach okropny
Między owieczkami?!
Oj! Poczuly one wilka
Pod owczarni drzwiami...
Wilk—to rabuś jest krwiożerczy,
Najgorszy z rabusi,
Co napotka—to rabuje,
I owieczki dusi!
Lecz gospodarz krzyk usłyszał,
Więc nim zbiegła chwilka,
Wybiegł z strzelbą, na podwórze
I zastrzelił wilka!

Lis i Gąski.

"Chodźcie gąski na spacer..."
Mówił lis do gąsek.
A gąski—to dla lisa
Bardzo smaczny kąsek.
"Chodźcie, pod mą opieką,
Nic wam się nie stanie!"
Lecz mądre gąski jęły
Gęgać niesłuchanie.
Na ten krzyk wbiegł gospodarz.
Porwał drąg straszliwy...
Lis się przeląkł—i z biedą
Uciekł ledwie żywy!...

Chłopczyk i Żrebię.

"Moje śliczne źrebiątko! Ponoś mię na grzbiecie!"

Tak młodego konika małe prosi dziecię.

"Chciałbym się bardzo z tobą przejechać przez błonia,

"Weź mię ty—bo ja boję się dużego konia!

Na to odpowie źróbek chłopczykowi grzecznie:

—Nie dziecię, to dla ciebie będzie niebezpiecznie,

—Ja jeszcze nie potrafię jeźdźca nieść na sobie,

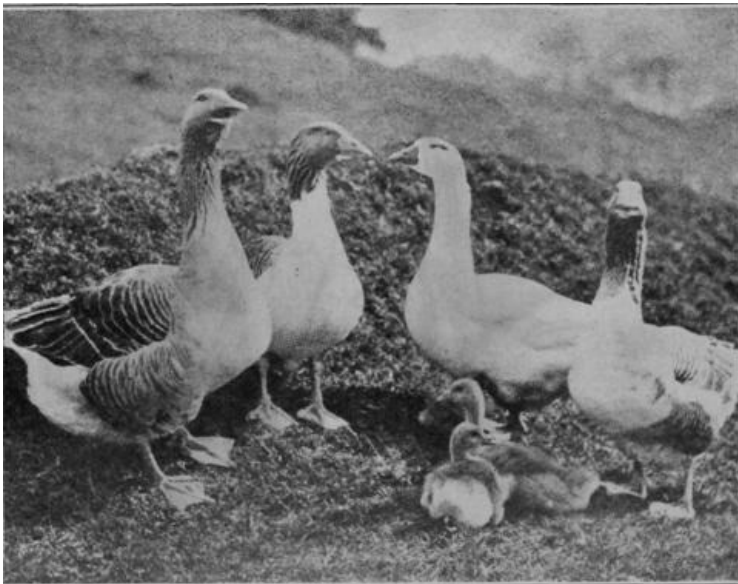
—Łatwo ci więc chłopczyku jaką krzywdę zrobię!

—Patrz—tuż obok się pasie stary konik siwy,

—Siądź nań śmiało i mocno chwyć się jego grzywy,

—On dobry, więc się na nim najeździsz do woli,

—Lecz—wprzód spytaj tatusia, czy na to pozwoli!

GĘSIA KAPELA.

Gę, gę, gę, kwa, kwa, kwa;

Sławnaż to kapela gra.

Kaczek sześć gąski dwie

Nastroiły gardła swe.

Podnieś dziób zadrzyj nos,

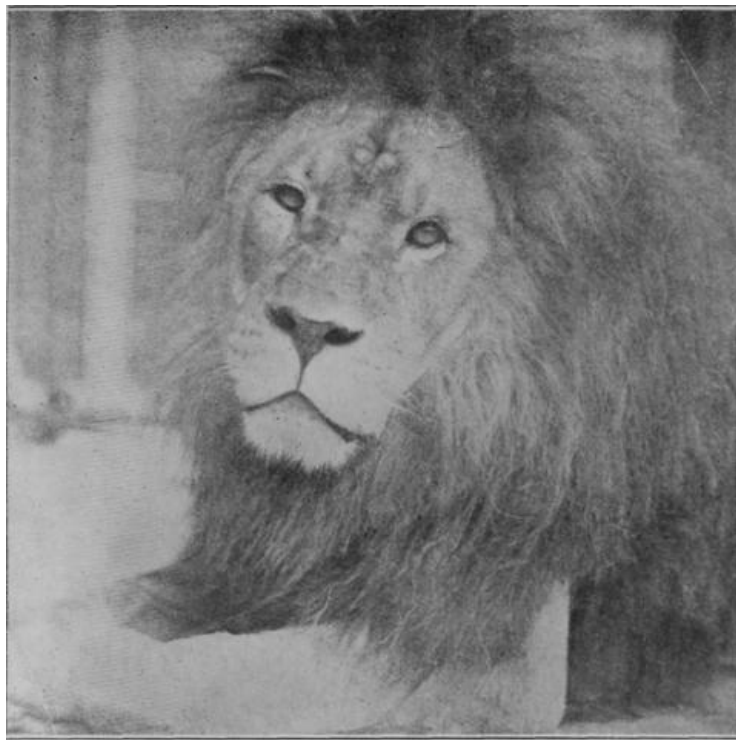
Gęś, czy kaczka też ma głos:

Choć się ten i ów naśmiewa,

W niebogłosy ślicznie śpiewa,

Kwa, kwa, kwa, gę, gę, gę;
Ja wam także śpiewać chcę!
Tak pomyśli ten, lub ów,
Naszych tu słuchając słów...
A więc dalej—równo—wraz:
Panny w "dyszkant"—chłopcy w "bas"!
Gąski—kaczki ścichnąć mają...
Kiedy Dziaatki zaśpiewają!

LEW I PIESEK.

Lew—król zwierząt wspaniały,
Jest mieszkańcem Afryki.
Strach tam przed nim niemały,
Bo jest srogi i dziki.
Dziś za wolność—swobodę,
Gdy go w klatce zamknęli,
Psiątko dali mu młode,
Co samotność z nim dzieli.
I lwa odtąd biednego
Mniej tęsknota już boli.
Kocha pieska, swojego
Towarzysza niedoli.

Niedźwiedź i Pszczółka.

Niedźwiedź—to zwierz drapieżny, mieszka w lasach, w górach
Strasne ma zęby w paszczy, straszną moc w pazurach.
Czasem jednak—gdy młody—bywa oswajany!—
I takiego prowadzą po miastach cygany!
Niedźwiedź bardzo miód lubi, więc na dąb spróchniały
Wlazł, gdzie sobie miód w dziupli pszczółki naskładały:
Już łasuje, wtem w sam nos ucięła go pszczółka,
Że aż spadając z dębu, wywórcił koziołka!...
Stłukł sobie łeb kudłaty—pocierał boki
I długo ryczał z bólu, bo dąb był wysoki...
A widzisz gruby Misiu, masz w tem znak widomy,
Że Pan Bóg tego karze—co jak ty—łakomy.

Śniadanie.

Ala mała
Zrana wstała,
Kotki swoje zawołała,
Trzy koteczki,
Jak kuleczki,
Zaraz przyszyły do dziewczeczki,
Kotki—psotki,
Wielkie trzpiotki!
Lubią Alę swą, pieszczotki!
Małej Ali
Kawę dali,
A kotkom mleczka nalali.
Pij, pij, kotku,
Mój pieszczotku,
Tutaj mleczko masz na spodku;
Na spodeczku
Pij, koteczku,
Potem prześpisz się w łódeczku.

ŚNIADANIE.

Z Zimowych Rozrywek.

Ulepiły sobie dzieci ze śniegu bałwana,
Gdy ich mama na podwórzu wypuściła zrana.
Nos i oczy dały z węgla, a ręce z patyków,
Tożto śmiechów na podwórzu, radosnych okrzyków!
Starsza Zosia śniegowego stracha się nie boi,
Ale Lusia mała przy niej coś trwożliwie stoi:
Medytuje niespokojnie Burek, też tchórzliwy,
Wącha śnieg, czy śmieszny bałwan—żywy, czy nieżywy?

ARTYSTA.

Tra-ra-ra, tra-ra-ra:
Patrzcie, jak nasz Janek gra!
A siostrzyczka jego Hania
Pilnie słucha tego grania,
Słucha długo i cierpliwie,
Choć pan trębacz gra fałszywie!...

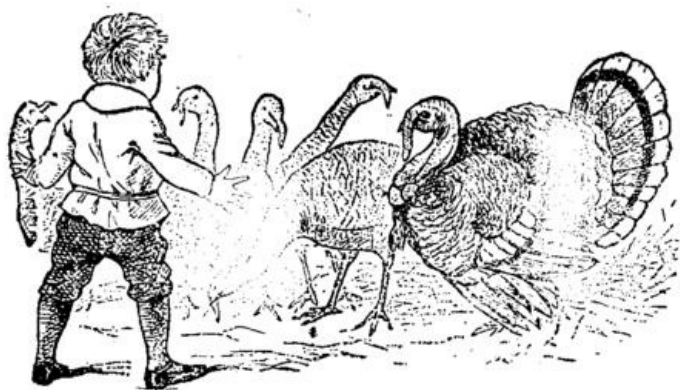

LENIWY CHŁOPCZYK.

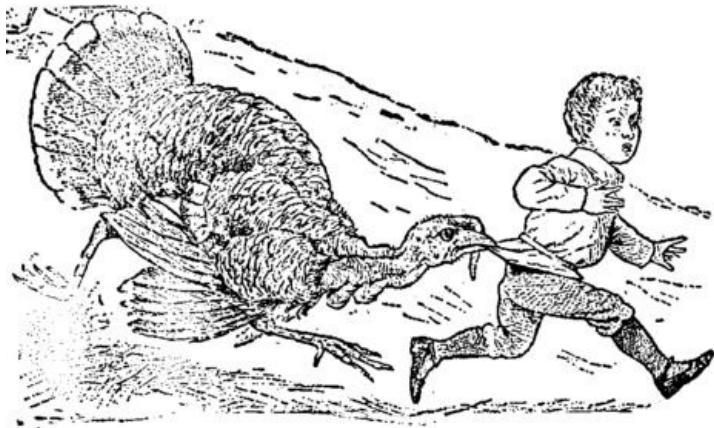
Chłopaczek leniuszek nie poszedł do szkoły,
Nie chciało się wstawać z łóżeczka:
Południe już blisko, a on wciąż poziewa,
Na ziemi się wala książeczka.
Chłopczyku—leniuszku, niedobrze to z tobą!
Koledzy się z ciebie wyśmieją...
Do szkoły iść trzeba, choć nieraz deszcz pada,
Choć śniegi ci drogę zawieją...
Nieprawdaż dziecięcki? Sens tego wierszyka
Niejednej się przyda dziecinie;
Niech każdy wiec pomni, by z nim tak nie było
Jak z chłopcem tym—tu na rycinie.

Przygoda z Indykiem.

Bryka Wojtuś, bryka—
I drażni indyka...

Indyk zły okrutnie:
W łydkę Wojtka utnie...
Oj dana!

O Polskę Módlcie Się Działki.

Dziateczki Polskie, pójdźcie kochane,
Razem paciorek zmówimy,
Uciszcie Wasze buziaki rozśmiane:
Za Polskę się pomodlimy.
Grzecznie, poważnie, pobożnie, szczerze
Litanię do Bożej Matki
Niech mówią, serca wznosząc w ofierze
Wszyściuchne tu nasze Działki.
Widzicie Dzieci—Niebios Królowa
Jest także Polski królową:
Ona ją w pieczy matczynej chowa,
Jej dolę słodzi hiobową.
Oto z ludami—Polska—wieloma
W straszliwej Wojny rozprawie
Dawno skutemi wstrząsła rękoma
I wstała w boju i w sławie!
A chociaż przemoc ciemna i wroga
W krwi rzekach i w siół pożarze
Chce tłumić bój ten,... Polska nieboga
Krwawi się w cierpień bezmiarze,—
Choć jeno łyzy jej i ból zostały
I zawód i noc żałoby,—
Kirem się krwawym kraj zasnuł cały,
Zostały—zgliszczą i groby!...
Została tylko—modlitwa z nami
I w niej tętniące nadzieje,
Że Polska zgodnych czynów siłami
Zmieni niedoli koleje;
Że rychło znowu w Ojczyźnie biednej,
Płacz scichnie i ból przemi
I już nie będzie łyzki ni jednej

.....
O to dziś właśnie, Działtwo ma droga,
O to nam modlić się trzeba:
Proścież Dziateczki o Polskę—Boga:
Wasz głosik trafi do nieba!
Niech Waszych modlitw niewinne pienia
Zgodnie ku Maryi się wzniosą,
Niech Polsce zyszczą dzień Wyzwolenia
Ożywczą nam spadną rosą!

O POLSKĘ MÓDLICIE SIĘ DZIATKI.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PRZYJACIEL DZIATEK ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright

laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on,

transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation’s website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50

states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.